

Сьогодні

Урок
№59

РЗМ 14. Переказ як вид вторинного тексту. Способи стиснення тексту

Мета: ознайомити зі способами стиснення тексту; розвивати навички читання та скорочення тексту, переказування; визначення проблем, порушених у тексті; визначення ідеї, мікротем; розвивати увагу, пам'ять, словниковий запас, логічне мислення, виховувати почуття милосердя.

Робота із
підручником
«Українська мова»
Н. Голуб та ін.,
с. 211-213.

Піклуватися
Вада
Царина

1. Що таке первинний і вторинний текст?
2. Які ознаки властиві вторинному тексту?
3. Для чого необхідно вміти стискати текст?
4. Які є способи стиснення тексту?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

Узагальнення:

- заміна однорідних членів узагальнювальним словом;
- заміна речення або його частини займенником, що має узагальнювальне значення;
- заміна прямої мови непрямою.

Поради:

- знайдіть у тексті дрібнички, одиничні факти;
- виявіть у них спільне;
- об'єднайте ці факти на основі спільного;
- сформулюйте речення, яке вийшло.

Вилучення:

Можна вилучити вставні слова, однорідні члени речення, повтори, однотипні приклади, цитати, пояснення, деталі, що не впливають на зміст тексту.
Не можна вилучати авторську тезу, аргументи, авторські висновки.

Поради:

Виділіть те, що розкриває основну думку тексту, вилучіть подробиці і деталі. Об'єднайте частини речення (тексту), використовуючи необхідні засоби зв'язку.

Прочитайте подані речення, скоротіть їх, ураховуючи поради, розміщені в таблиці. Поясніть, які поради ви застосували

1. Зробити великий проєкт — у школі чи за її межами — простіше не самотою, а спільно з командою. 2. Нині, мабуть, мало хто знає, що співали наші бабусі й прабабусі, дідусі й прадідусі в молоді літа. 3. Мартін Лютер Кінг сказав: «Якщо покликання людини підмітати вулиці, вона повинна робити це так, як Мікеланджело малював, Бетховен писав музику, а Шекспір складав вірші. Вона повинна підмітати вулиці з таким сумлінням, щоб усі сили небесні й земні спинилися та сказали: «Ось він, великий підмітальник вулиць, справжній знавець своєї справи!» (За М. Сенборном).

За кілька днів по тому, як я переїхав у щойно придбаний будинок, хтось постукав у двері. Відчинивши, я побачив на порозі листоношу.

— Доброго ранку, містере Сенборн! — бадьоро привітався він. — Мене звати Фред, я доставлятиму вам пошту. Я зайшов познайомитися, дізнатися, хто ви такий і де працюєте.

То був звичайний із виду чоловік, середнього зросту і статури, з невеличкими вусами.

Я був здивований. Як і більшість із нас, я роками отримував пошту, але жодного разу не мав подібних зустрічей із листоношами. І мене це приємно вразило.

- Я — професійний спікер. І справжньої роботи не маю,
- відповів жартома.
- Якщо ви професійний спікер, то ви багато їздите, — сказав Фред.
- Так, ваша правда.
- Так-от, якщо ви дасте мені розклад ваших поїздов, я зміг би відкладати вашу пошту й доставляти в ті дні, коли ви будете вдома.
- Хіба не можна просто залишати пошту в поштовій скриньці біля дому? — здивувався я. — А я заберу її, повернувшись.
- Фред похитав головою.

— Містере Сенборн, злодії вишукують скриньки, де назбиралося багато пошти. Так вони дізнаються, що господарів немає в місті, і вас можуть обікрасти. Фреда моя пошта хвилювала більше, ніж мене! За два тижні по тому я повернувся додому з відрядження. Вставляючи ключ у замкову шпарину, я помітив, що дверний килимок кудись подівся. Невже якісь злодюжки в Денвері крадуть килимки? Але ось я побачив його в кутку ґанку. Під килимком щось було сховано. Я підняв і побачив записку — вгадайте від кого? Звісно ж, від Фреда. Я прочитав і зрозумів, що поки мене не було вдома, служба кур'єрської доставки привезла надісланий мені пакет за чужою адресою, коробку залишили на чужому ґанку аж за п'ять будинків від мого.

Прочитайте виразно текст. Дайте відповіді на запитання і виконайте завдання

Фред побачив це, приніс пакет до мого дому, сховав під дверним килимком і залишив записку. Отже, Фред не тільки доставляв пошту, а й виправляв огріхи служби доставки! Я був вражений до глибини душі і почав наводити свій досвід спілкування з Фредом на семінарах і публічних виступах по всій країні та найбільше мене здивувало те, що він щиро вважав: мета будь-якого професіонала чи бізнесмена — стати найкращим у своїй царині (М. Сенборн).

- ✓ Яку проблему порушено в тексті?
- ✓ Яку ідею утверджує автор?
- ✓ Скільки у тексті мікротем? Визначте їх.
- ✓ Скоротіть текст за поданими вище порадами.
- ✓ Стисло перекажіть текст.

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Які питання теми найважливіші для вас? Чому?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

**Виконайте вправу 525, на вибір
I, II або III.**

*Короткий запис у щоденник
с. 213 впр. 525, на вибір.*